

УДК 378.147.811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/27.203569>**Оксана ЗАРІВНА,***orcid.org/0000-0002-9821-4482**кандидат педагогічних наук,**доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2**Національного технічного університету України**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**(Київ, Україна) oksanazarina5@gmail.com***Наталія ХИМАЙ,***orcid.org/0000-0002-2625-7301**старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування № 2**Національного технічного університету України**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**(Київ, Україна) khimai@meta.ua*

МОТИВАЦІЙНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена актуальній проблемі підвищення мотивації студентів вищих технічних навчальних закладів до вивчення англійської мови. Педагоги вищої школи шукають відповідь на питання, як підвищити мотивацію студентів до навчання. Проблеми мотиваційних чинників стосуються кожного предмета. Натепер немотивованість студентів щодо вивчення іноземних мов набуває особливого значення. Розглядаючи мотивацію як індивідуальну особливість студента, яка формується його власними бажаннями, необхідно розуміти, що не лише педагог впливає на неї своїми діями особисто, створюючи передумови й умови, завдяки яким спонукає студентів до активної діяльності на уроці. Велике значення для мотивації студентів у процесі вивчення іноземної мови мають середовище під час занять, особливе ставлення викладача. У статті перелічуються деякі види підвищення мотивації студентів немовних спеціальностей на заняттях з іноземної мови. Можна виділити такі чинники, які впливають на мотивацію студентів: чітко визначені цілі для вивчення мови, використання навчальних предметів, віра у власні сили, активність під час занять, наполегливість у процесі самостійної роботи. Серед основних форм, методів і засобів, що відповідають даним вимогам, ми розглядаємо активні методи навчання, колективні форми роботи на занятті, а також широке використання комп'ютерних та інформаційних технологій, зокрема електронного мережевого навчання. Необхідно постійно підтримувати інтерес студентів до вивчення іноземної мови, формувати в них позитивну самооцінку, яка розвиває почуття власної гордості. Найбільш мотивованими можна вважати тих студентів, у яких бажання отримувати високі оцінки збігається зі справжнім інтересом до предмета. Також важливу роль відіграє встановлення контактів із носієм мови, у результаті якого студенти долають психологічні бар'єри, змінюють стереотипи, формують сучасний кругозір і підвищують інтерес до вивчення іноземної мови. Вивчення мови здатне формувати спеціалістів, які здатні та готові до професійної діяльності в умовах глобалізації.

Ключові слова: мотивація, позитивна самооцінка, сприятливе навколишнє середовище, вивчення іноземних мов.

Oksana ZARIVNA,*orcid.org/0000-0002-9821-4482**Candidate of Pedagogical Sciences,**Associate Professor at the Department of Technical English № 2**National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"**(Kyiv, Ukraine) oksanazarina5@gmail.com***Nataliia KHYMAI,***orcid.org/0000-0002-2625-7301**Senior Lecturer at the Department of Technical English № 2**National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"**(Kyiv, Ukraine) khimai@meta.ua*

MOTIVATION INFLUENCE FACTORS ON STUDENTS' LEARNING ACTIVITIES WHEN STUDYING ENGLISH LANGUAGE

The article deals with the urgent problem in a technical university's English language classroom. Teachers of higher education ask themselves a question of how to increase students' motivation to learning. The problem of motivation in

teaching exists in each subject. Considering motivation as a side of the subjective world of a student, formed by his own motives, wants and needs, it is necessary to understand that the teacher can only indirectly influence it, creating prerequisites and conditions on the basis of which a personal interest in the work will appear. Of great importance to motivate students in the study of a foreign language is a good educational environment during lessons and the respectful attitude of the teacher. The article lists different ways to increase students' motivation for non-linguistic specialities in foreign language classes. The following factors influencing students' motivation may be singled out: exact goals for learning the language, dedication to academic subjects, faith in your own capabilities, the activity in the classroom and diligence in the process of self-study. Among the basic training techniques, methods and equipment that meet these requirements, we highlight active teaching methods, group work in the classroom, as well as extensive use of computer and information technologies including e-learning. It is necessary to pay attention to maintaining the interest of students to the study of a foreign language, to the formation and development of their positive self-esteem. The most motivated can be considered those students whose desire to get high marks coincides with a genuine interest in the subject and the desire to use the skills developed at the university for professional and personal growth. Also, it is important to establish contacts with native speakers. As a result, students overcome psychological barriers, change stereotypes, a new outlook is formed and interest in the study of a foreign language increases. The study of language contributes to the formation of specialists who are able and ready for professional activity in the context of globalization.

Key words: *motivation, positive self-esteem, good educational environment, foreign language learning.*

Постановка проблеми. Розширюючи міжнародні зв'язки нашої держави, іноземна мова стає необхідною в різних сферах діяльності людини, вона є дієвим чинником соціально-економічного, науково-технічного і загальнокультурного прогресу суспільства. Завдяки поглибленню професійних контактів, більш вільному обміну інформацією, поширенню навчально-методичної та наукової літератури стало можливим взаємне збагачення інформацією фахівців різних країн, різнобічне спілкування на міжнародному рівні. Знання іноземних мов дає можливість встановлювати освітні, культурні та професійні контакти. Щоби влитися в єдиний соціокультурний простір, потрібні фахівці, які вміло володіють іноземними мовами. Дуже важливим чинником є володіння англійською мовою, адже вона на даний час є мовою міжнародного спілкування. Основна науково-технічна література написана англійською, спілкування фахівців у різних формах здійснюється в основному теж англійською мовою, користування комп'ютером, зокрема Інтернетом, неможливе без знання цієї мови. Ми ставимо перед собою завдання показати вплив різних інноваційних технологій на формування мотивації у студентів під час вивчення іноземних мов. Сьогодні все більш очевидним фактом є те, що підготувати на належному рівні фахівця-випускника немовного факультету, який добре володів би іноземною мовою, – це досить важке завдання сучасної системи вищої освіти. Адже, прийшовши до ЗВО після школи, багато студентів не тільки не здатні вибудувати свої комунікативні висловлювання іноземною мовою, але навіть часом не володіють необхідним запасом лексики, не знають елементарних правил граматики. Дослідження зумовлене ситуацією, що склалася в суспільстві, – дефіцитом висококвалі-

ліфікованих фахівців, які б могли якісно виконувати свою роботу, отже, необхідністю додаткової мотивації до вивчення іноземної мови майбутніми фахівцями з різних спеціальностей. А це потребує залучення нових методик і засобів, які б відповідали сучасній інформаційній епосі.

Представлено, поряд із наявними методиками мотивації, використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, визначено основні засоби і прийоми, які варто використовувати в педагогічному процесі.

Таку ситуацію не просто виправити за короткий час навчання у ЗВО, у межах того мінімуму академічних годин, який відводиться на дисципліну «Іноземна мова» відповідно до навчальних планів немовних напрямів підготовки. Незважаючи на необхідність знання іноземної мови фахівцями різних сфер діяльності та розуміння її значущості, випускники немовних ЗВО часто не досить добре нею володіють. Така ситуація, на думку багатьох фахівців, пов'язана з низкою чинників, основні з яких такі:

- відсутність у студентів мотивації для здійснення мовленнєвих висловлювань (частина студентів, особливо у провінційних вищих навчальних закладах, вважають, що в житті їм це не стане в пригоді, звідси і ставлення до іноземної мови як до другорядного предмета);
- обмежений словниковий запас, на основі якого необхідно будувати свої висловлювання;
- недостатня орієнтація з даної теми;
- погане володіння структурою мовленнєвого висловлювання, навіть більше, боязнь говорити іноземною мовою (виникнення психоемоційного бар'єра – «страх помилки»).

Аналіз досліджень. Дослідження багатьох педагогів, а також психологів ставлять ефективність навчання у пряму залежність від мотивації

навчання. Без мотивації навчання діяльність учнів не матиме успіху. Інтерес до проблеми англійської підготовки студентів технічних спеціальностей, яка аналізується в науковій літературі (Н. Лешнева, І. Соломаха, Н. Дерунова, О. Іскандарова, В. Кругликова, Г. Попова, Г. Сумина, П. Шпірко, О. Кобзар) підтверджує, що на даному етапі підготовка не відповідає сучасним вимогам суспільства. Фахівцями досить глибоко розглянуті питання формування мотивації під час вивчення іноземної мови в мовному закладі вищої освіти, але дослідження, присвячені проблемі формування мотивації вивчення іноземної мови в немовному ЗВО, не дозволяють поки вирішити низку суперечностей: між необхідністю вивчення іноземної мови майбутніми фахівцями та відсутністю методик, які сприяють позитивній динаміці мотивації вивчення іноземної мови у студентів немовних спеціальностей; між бажанням учня опанувати іноземну мову і недостатнім науково-методичним забезпеченням процесу викладання, що враховує індивідуальні особливості та рівень володіння іноземною мовою. Студенти, які навчаються в технічних ЗВО, передусім орієнтовані на дисципліни спеціальності. У більшості майбутніх інженерів технічний склад розуму, багатьом складно даються гуманітарні дисципліни, зокрема іноземні мови. Тому часто студенти ставлять іноземну мову на останнє місце у списку важливих дисциплін, не надаючи їй належного значення. Однак уже на старших курсах вони починають розуміти, що інженерія розвивається у глобальному масштабі, і англійська мова стає засобом освоєння досвіду і передових знань, необхідним інструментом професійного розвитку, академічна мобільність – одним зі способів підготувати себе до кар'єри інженера.

Мета статті полягає в тому, щоб розглянути чинники, що мотивують до вивчення англійської мови, вплив інформаційних технологій, технічних засобів навчання на формування професійних компетенцій студентів технічних спеціальностей.

Методологія та методи. Для вирішення завдань, зумовлених метою статті, використовувались методи емпіричного та теоретичного дослідження: аналізу, узагальнення і систематизації відомостей про мотивацію до навчання, порівняння особливостей формування мотивації за допомогою старих та новітніх засобів і прийомів навчання.

Виклад основного матеріалу. Традиційно виділяють такі методики створення сприятливого соціально-психологічного клімату у процесі навчання:

1. «Еврика». Суть даного педагогічного прийому полягає в тому, щоби створити умови, за яких студент, що виконує завдання, несподівано для себе отримав би позитивний результат, що відкриває перспективу пізнання.

2. «Анонсування». Сенс анонсування полягає в попередньому обговоренні того, що повинні будуть зробити студенти (наприклад, контрольну роботу або тест).

3. «Батіг і пряник». На парах у здібних студентів можна спостерігати зміну періодів підйому і розслаблення: сумлінне ставлення до навчання іноді слабшає. Зазвичай такі студенти реагують на успіхи і невдачі. За визнання провідної ролі мотивації в навчанні іноземної мови студентів немовного ЗВО викладачеві необхідно чітко уявляти собі способи і прийоми її формування в умовах даного вишу.

Формування мотивів – це насамперед створення умов для прояву внутрішніх спонукань до навчання, усвідомлення їх самими студентами, подальшого саморозвитку мотиваційно-ціннісної сфери. Якщо говорити про опанування іншомовної культури, варто зазначити, що важливо, які мотиви спонукають студента до здійснення діяльності. Під час організації навчання іноземної мови у ЗВО необхідно враховувати мотиви навчальної діяльності студентів. Як відомо, передача знань від викладача до студента не може бути ефективною без діяльності самого учня. Мотивація навчання є необхідною складовою частиною у процесі успішного опанування іноземної мови (Томлінсон, 2013: 105). Мотивація – це результат внутрішніх прагнень людини, її інтересів, а також усвідомлення необхідності вивчення предмета. Зазвичай на початку вивчення іноземної мови учні виявляють підвищений інтерес до предмета. Надалі їхній інтерес може ослабнути або взагалі зникнути. Мабуть, причина ослаблення інтересу полягає в неправильному розумінні обов'язків навчання. Деякі студенти вважають, що завдання викладача – передати знання. Але не можна зобов'язати людину пізнавати щось, якщо вона не усвідомлює і не сприймає себе як головно дійову особу процесу навчання. Усім відомо, що мотив – основа будь-якої діяльності. У процесі формування мотивів беруть участь внутрішні спонукання людини, а також зовнішні умови, які спрямовані на досягнення кінцевого результату (ідея про успішне опанування іноземної мови). Які мотиви впливають на студента під час вивчення англійської мови в технічному ЗВО? Виходячи із класифікації, запропонованої Е. Пассовим, мотивація вивчення іноземної мови може бути зовніш-

ньою та внутрішньою (Пассов, 2001: 186). До зовнішньої мотивації належить так звана широка соціальна мотивація і мотивація, пов'язана з перспективами розвитку особистості. Вивчати іноземну мову студентам потрібно для того, щоб мати високий рейтинг для участі в конкурсах і програмах міжнародного обміну, у студентських проектах і грантах; щоб поїхати навчатися за кордон, набути досвіду іншомовного спілкування для подальшої кар'єри, знайти цікаву, перспективну, високооплачувану роботу; для спілкування з іноземними колегами на професійні теми в майбутньому. Ці чинники належать до мотивації, пов'язаної з перспективним розвитком особистості, а саме формуванням і розвитком професійних компетентностей, освоєнням нових знань і досвіду. Внутрішня мотивація визначається комунікативною мотивацією і мотивацією, яку породжує переважно сама навчальна діяльність. Активізація навчально-мовленнєвої діяльності під час вивчення іноземних мов – це включення студентів в активний виховний і освітній процес на принципах діалогічності під час практичного опанування ними навичок іншомовної комунікації та діяльності засобами досліджуваного предмета. Активізацію навчально-мовленнєвої діяльності у студентів доцільно здійснювати на мотиваційно-спонукальних і орієнтовно-дослідницьких рівнях. У першому випадку активізація навчально-мовленнєвої діяльності студентів пов'язана з формуванням стійкого мотиву до говоріння. «Людина говорить тоді, коли відчуває потребу висловити свою думку, тобто відчуває потребу вербального осмислення навколишньої дійсності, яка, знаходячи себе у предметі говоріння – думці, стає комунікативно-пізнавальним мотивом». У другому випадку активізація навчально-мовленнєвої діяльності студентів базується на тому, що вони самотійно проводять дослідження умов перебігу процесу комунікації, виділяють тему для говоріння, для вербалізації ними відбираються відповідні мовні засоби, визначаються способи формування і формулювання власних думок у процесі спілкування. Для цього, на думку більшості фахівців, важливим кроком є створення атмосфери доброзичливості, ентузіазму, оптимізму і віри студентів у свої здібності, тобто сприятливого соціально-психологічного клімату. Необхідно культивувати в них почуття пізнавального оптимізму (нівелює «страх помилки»). У зв'язку із цим викладачеві потрібно ставити перед студентами (допомагати їм самим ставити перед собою) реально досяжні завдання, моделювати процес їх виконання, забезпечувати, за потреби, підтримку для того, щоб

закласти основи для успішного освоєння предмету.

У загальному плані педагогічні психологи вказують на три основні джерела мотивації в навчанні:

- природний інтерес учня: внутрішнє задоволення;
- учитель / установа / робота: зовнішня нагорода;
- успіх у завданні: поєднання задоволення та винагороди.

Внутрішнє задоволення. Хоча це звучить сумно, але, уважаємо, нам потрібно визнати, що тільки порівняно невелика кількість студентів отримує внутрішнє задоволення від вивчення англійської мови. Для більшості людей мова не дуже цікава. Хороший результат і серйозну апробацію пройшли так звані азартні технології. Їх використання сприяє вирішенню проблеми мотивації у студентів, оскільки ігри (рольова / ділова) краще мотивують студентів до роботи на занятті. Ефективність навчання тут зумовлена насамперед сплеском мотивації і підвищенням інтересу до предмета (посилюється мотиваційно-спонукальна функція). Окрім цього, ігрова форма навчання є високоефективним засобом закріплення лексичних і граматичних знань. Деякі викладачі заохочують своїх вихованців за допомогою ігор, пісень чи других розважальних видів роботи на занятті. Часто це позитивно впливає на підвищення мотивації учнів, але ефект зазвичай тимчасовий, як тільки вони повернуться до нормальної роботи у класі, ефект втрачається. Загалом, ми не можемо поклатися тільки на природний інтерес студента, щоби створити стійку мотивацію до вивчення мови.

Зовнішня нагорода. Усвідомлюючи це, багато вчителів звертаються до другого джерела мотивації: зовнішньої винагороди, а також її протилежного боку, зовнішнього покарання, як засобів мотивації учнів. У класі, наприклад, викладачі можуть нагородити учнів хорошими балами або, фактично, покарати інших учнів низькими. «Кращих» студентів можна нагородити, давши їм більш цікаву роботу або помістивши їх у групу вищого рівня, що тим самим підвищує їхнє почуття власної цінності. Основна проблема такого підходу в тому, що винагорода приводить до стійкої мотивації лише тоді, коли студент її фактично отримує. Адже за невдачу він навряд чи отримає винагороду. Отже, сама система винагороди може бути демотиваційною для слабших студентів. Зростання мотивації кращих учнів є більш-менш пропорційним зниженню мотивації слабших учнів.

Безумовно, сучасну освіту неможливо уявити собі без використання інформаційно-комунікаційних технологій. У даний час це є одним з найважливіших аспектів модернізації й оптимізації навчального процесу у викладанні іноземних мов, збагачення набору методичних засобів і прийомів, які дозволяють істотно урізноманітнити форми роботи, зробити заняття цікавим і незабутнім для студентів. Основними серед них є:

- презентація та проекти (інформаційні, науково-дослідні, творчі);
- комп'ютерне тестування (нетрадиційний вид контролю знань);
- використання на парах електронних підручників;
- вебінари (webinars) – лекції, семінари, курси, організовані на основі вебтехнологій у режимі прямої трансляції (on-line).

Висновки. Отже, застосування інформаційно-комунікативних технологій і технічних засобів дозволяє підвищити наочність і захопливість занять, візуалізувати їх за допомогою мультимедійних елементів, які (на відміну від таблиць і плакатів) можна уточнювати за необхідності (зокрема, спільно зі студентами).

Для підтримання мотивації на занятті:

1. Експериментуйте, ризикуйте, варіюйте завдання, які ви виконуєте у класі. Подивіться, на що найкраще відгукуються учні. Наприклад, спробуйте короткі історії, фільми, класні драми, пісні, проекти, граматичні вправи, диктанти. Виберіть «більші» завдання.

2. Виберіть завдання, які дають студентам більше «психологічного простору» для планування власної роботи, встановлення власного темпу й ухвалення власних рішень. Наприклад, процес написання та моделювання.

3. Виберіть завдання відкритого типу. Пропонуйте завдання, на які різні люди можуть відповісти різними способами, де немає єдиної правильної відповіді. Це означає, що роботу

кожного можна оцінити. Наприклад, виготовлення плакатів, написання віршів, створення дизайнів.

4. Надайте вибір. Якщо люди беруть участь у вирішенні того, що робити, вони зазвичай більше віддаються цьому. Замість того, щоб сказати: «Зроби це», скажіть: «Ви можете вибрати вправу № 3, 5 або 9. Або, якщо ви хочете зробити щось інше, запитайте мене».

5. Залучайте учнів до ухвалення рішень у класі. Багато рішень, які ухвалюють викладачі, часто можна узгоджувати з учнями. Можливо, ви зможете узгодити рішення про те, коли буде виконано домашнє завдання, скільки часу вони будуть витратити на певне завдання, що вони зроблять на наступному уроці тощо.

6. З'ясуйте, що думають студенти. Дізнайтеся, чи мають студенти власні пропозиції, чи думають, що їм потрібно більше практикувати, які завдання вони вважають легкими, а які цікавими чи, навпаки, нудними. Ви можете розмістити «вікно пропозицій» у своїй групі, написати відкритий лист, який студенти можуть заповнити своїми ідеями або розробити короткі анкети.

7. Подумайте про своє оцінювання. Замість того, щоби просто ставити низькі оцінки, поясніть конкретно студентам, що вони могли б зробити, щоб покращити свої оцінки наступного разу.

8. Спілкуйтеся з почуттям оптимізму. Запевніть студента, що кожний може навчитися. Заохочуйте їх, дайте їм упевненість у собі, змусьте їх намагатися, ризикувати, не боятися припуститися помилки. Надайте допомогу, коли вони просять, і вселіть у них віру, що в них усе вийде, тільки потрібно постаратися.

Отже, мотивуючими чинниками щодо вивчення професійної англійської мови студентів у технічних ЗВО є спосіб організації навчального процесу, використання різних новітніх технологій, моделі взаємодії викладача та студентів, форм і засобів підсумкового контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Tomlinson B. Blended Learning in English Language Teaching : Course Design and Implementation. London : British Council, 2013. URL: https://www.researchgate.net/publication/282483259_Blended_Learning_in_English_Language_Teaching_Course_Design_and_Implementation_B_Tomlinson_and_C_Whittaker_eds_2013_London_British_Council_ISBN_978-0-86355-706-4_252_pages.
2. Мастерство и личность учителя. На примере деятельности учителя иностранного языка : учебное пособие / Е. Пассов и др. 2-е изд. Москва : Наука, 2001. 240 с.
3. Lai Emily R. Motivation: A Literature Review. *Pearson Research Report*. 2011. P. 1–43. URL: <http://www.pearsonassessments.com/research>.
4. Pamela M. Wesely. Learner Attitudes, Perceptions, and Beliefs in Language Learning. *Foreign Language Annals*. 2012. № 45 (1). P. 98–117. URL: <https://www.researchgate.net/publication/263552932>.
5. Mostafa Papi, Yasser Teimouri. Language Learner Motivational Types : A Cluster Analysis Study. *Language Learning*. 2014. № 64 (3). P. 493–525. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/lang.12065>.

6. Mairin Hennebry, Xuesong Gao. Interactions between medium of instruction and language learning motivation. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2018. P. 1–18. URL: <https://www.researchgate.net/publication/332143301>.

7. Tae-II Pae. Effects of the differences between native and non-native English-speaking teachers on students' attitudes and motivation toward learning English. *Asia Pacific Journal of Education*. 2016. № 37 (2). P. 163–178. URL: <https://www.researchgate.net/publication/309622340>.

REFERENCES

1. Tomlinson B. *Blended Learning in English Language Teaching: Course Design and Implementation*. London: British Council, 2013. – URL: https://www.researchgate.net/publication/282483259_Blended_Learning_in_English_Language_Teaching_Course_Design_and_Implementation_B_Tomlinson_and_C_Whittaker_ed_2013_London_British_Council_ISBN_978-0-86355-706-4_252_pages.

2. Passov E. I., Kuzovlev V. P., Kuzovleva N. E., Car'kova V. B. *Masterstvo i lichnost' uchitelya. Na primere deyatel'nosti uchitelya inostrannogo yazyka*. [Skills and personality of a teacher. On the example of foreign language teacher]: ucheb. posobie (2 izd). Moskva: Nauka, 2001, p186 [in Russian].

3. Lai Emily R. Motivation: A Literature Review. *Pearson Research Report*, 2011. pp 1–43. – URL: <http://www.pearsonassessments.com/research>

4. Pamela M. Wesely. Learner Attitudes, Perceptions, and Beliefs in Language Learning. *Foreign Language Annals*, 2012. № 45(1), pp 98–117. – URL: <https://www.researchgate.net/publication/263552932>

5. Mostafa Papi, Yasser Teimouri. Language Learner Motivational Types: A Cluster Analysis Study. *Language Learning*, 2014. № 64(3), pp 493–525. – URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/lang.12065>

6. Mairin Hennebry, Xuesong Gao. Interactions between medium of instruction and language learning motivation. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 2018. pp 1–18. – URL: <https://www.researchgate.net/publication/332143301>

7. Tae-II Pae. Effects of the differences between native and non-native English-speaking teachers on students' attitudes and motivation toward learning English. *Asia Pacific Journal of Education*, 2016. № 37(2), pp 163–178. – URL: <https://www.researchgate.net/publication/309622340>